

Europski fond za pomorstvo i ribarstvo (EFPR)

Hrvatska

Hrvatska – pregled

Obala, jezera i luke

- Hrvatska obala prostire se duž 5 835 km i sastoji se od 1244 otoka, otočića i grebena. U 2012. obalna područja naseljavao je 1 463 791 stanovnik, odnosno 33 % hrvatskog stanovništva.
- Glavne su komercijalne luke Rijeka, Omišalj, Ploče, Šibenik i Split.
- Glavne su ribarske luke Zadar, Split, Biograd, Pula, Rijeka i Šibenik.

Potencijal

- Glavne su pomorske gospodarske aktivnosti obalni turizam, izgradnja i popravak brodova, ribarstvo i priobalna plovidba.
- Odlična kvaliteta proizvoda ribarstva posljedica je povoljnih okolišnih uvjeta, kvalitete mora i raznolikosti morskih staništa te označene sorte važnih vrsta u komercijalnom smislu.
- Područja i zajednice, posebno na otocima, koji tradicionalno žive od ribolova, raspolažu znatnim potencijalom za razvoj turizma.
- U priobalnim/otočnim zajednicama aktivan je mali ribolov s potencijalom uključivanja u ribolov.

Gospodarski rezultati i zaposlenost

- Procjenjuje se da se izravni udjel ribolova u bruto domaćem proizvodu (BDP) kreće od 0,2 % do 0,7 %. Međutim, smatra se da se stvarni doprinos sektora podcjenjuje: nakon uključivanja vrijednosti pratećih aktivnosti, vjeruje se da doprinos nacionalnom BDP-u premašuje 1 %.
- Procjenjuje se je u tom sektoru izravno zaposleno 14 000 osoba. Znatna je i broj sezonskih radnika te se procjenjuje da u tom sektoru izravno i neizravno sudjeluje približno 25 000 osoba.

Operativni program RH

Proračun

Ukupni (EU + nacionalni):
348 759 346 EUR

Doprinos EU-a:
252 643 138 EUR

Operativnim programom (OP) obuhvaćeno je šest prioriteta Unije definiranih u EFPR-u, odnosno:

- promicanje okolišno održivog, resursno učinkovitog, inovativnog, konkurentnog i na znanju utemeljenog **ribarstva**,
- poticanje okolišno održive, resursno učinkovite, inovativne, konkurentne i na znanju utemeljene **akvakulture**,
- poticanje provedbe **zajedničke ribarstvene politike (ZRP)**,
- povećanje **zaposlenosti i teritorijalne kohezije**,
- poticanje **stavljanja na tržište i prerade**,
- poticanje provedbe **integrirane pomorske politike (IPP)**.

1. Ribolov

Što?

Sektor ribarstva tradicionalno je važan sektor u Hrvatskoj. Zahvaljujući drugoj najvećoj obali na Jadranskom moru, naglašava se važnost pomorske i ribarstvene politike Hrvatske. Tradicija, znanje i nove tehnologije imaju važnu ulogu u održivosti i dodanoj vrijednosti tog sektora.

U Registru flote EU-a registrirana su ukupno 7733 hrvatska plovila. Hrvatska ribarska industrija orijentirana je prema izvozu. Izvoz tune trenutno čini više od polovine ukupnog izvoza svježe i smrznute ribe. Odluke su trgovinske razmjene uvoz većih količina ribe niže tržišne vrijednosti i izvoz proizvoda visoke vrijednosti.

Cilj OP-a

- sredstvima EFPR-a pridonijet će se modernizaciji infrastrukture:
  - ▶ ribarskih luka,
  - ▶ iskrcajnih mjesta za istovar,
  - ▶ burzi ribe i zakloništa,
- maksimizacija vrijednosti proizvoda i poticanje diversifikacije te stvaranje novih mogućnosti ostvarivanja prihoda u sektoru,
- poboljšanje higijene, zdravlja, sigurnosti i uvjeta rada ribara,
- poboljšanja i inovacije u području energetske učinkovitosti, migracija i klimatskih promjena.

Ključni rezultat

- povećanje konkurentnosti i održivosti poduzeća koja se bave ribarstvom, uključujući male obalne flote, te poboljšanje sigurnosti i uvjeta rada,
- bolja kvaliteta, kontrola i sljedivost ulova.

Proračun

134 040 491 EUR
Doprinos EU-a: 86 827 381 EUR

2. Akvakultura

Što?

Hrvatska obalna područja i unutarnje vode odlikuju se savršenim uvjetima za razvoj akvakulture. Uzgoj vodenih organizama sastoji se od morske akvakulture i uzgoja u slatkim (unutarnjim) vodama. Morska akvakultura uključuje uzgoj riba, pelagijskih riba i školjki. Uzgoj riba uključuje zatvoreni ciklus uzgoja, pri čemu se prve faze odvijaju u mrijestilištu, a potom u plutajućim morskim kavezima.

Cilj OP-a

Zahvaljujući potpori EFPR-a pridonijet će se:

- promicanju održive akvakulture,
- poboljšanju konkurentnosti sektora akvakulture usporedno s promicanjem inovacija,
- širenju i diversifikaciji proizvoda morskih i slatkovodnih uzgajališta ulaganjima u njihovu modernizaciju i učinkovitost u smislu resursa,
- prelasku hrvatskih ribogojilišta na upravljanje okolišem i ekološku akvakulturu.

Ključni cilj

Očekuje se da akvakultura bude vodeći primarni sektor koji pruža visoku razinu zaštite okoliša i predstavlja važan doprinos opskrbi visokokvalitetnom hranom, zapošljavanju i gospodarskom rastu.

Do 2023. očekuje se povećanje proizvodnje za više od 17 000 tona, uključujući više od 1500 tona ekološke proizvodnje.

Proračun

73 681 583 EUR
Doprinos EU-a: 55 261 186 EUR

3. Zajednička ribarstvena politika (ZRP)

Što?

Osigurat će se i unaprijediti skup kvalitetnih podataka. Istovremeno, učinkovita kontrola ribolovnih aktivnosti ključna je za postizanje ciljeva ZRP-a. Zato prikupljanje i kontrola podataka imaju ključnu ulogu u hrvatskom OP-u.

Cilj OP-a

- promicanje provedbe ZRP-a,
- poboljšanje učinkovitosti aktivnosti praćenja, kontrole i nadzora nadležnih tijela.

Ključni rezultat

- poboljšanje i dostupnost znanstvenih spoznaja te prikupljanje podataka i upravljanje njima,
- bolje praćenje, kontrola i provedba,
- jačanje institucionalnog kapaciteta i učinkovitosti javne uprave bez povećanja administrativnog opterećenja.

Proračun

43 180 081 EUR

Doprinos EU-a: 34 824 000 EUR

4. Strategije lokalnog razvoja pod vodstvom zajednice

Što?

Potrebno je poduzeti posebne mjere za pružanje potpore održivom i dugoročnom razvoju ribolovnih zajednica u Hrvatskoj i njihovoj socijalnoj koheziji te za stavljanje naglaska na strateško planiranje, čime se poboljšava njihova uloga u odlučivanju i osigurava ravnoteža između sukobljenih interesa na brojnim obalnim područjima i otocima.

Cilj OP-a

- promicanje gospodarske i socijalne održivosti hrvatskih ribolovnih i akvakulturnih područja, otvaranje radnih mjesta, diversifikacija unutar i/ili izvan sektora ribarstva i akvakulture te održivo iskorištavanje povezanih proizvoda provedbom sveobuhvatnih strategija lokalnog razvoja,
- promicanje socijalne kohezije u obalnim i otočnim zajednicama.

Ključni rezultat

- promicanje uravnoteženoga gospodarskog razvoja obalnih i otočnih zajednica koje ovise o ribolovu,
- povećanje potencijala ribolovnih zajednica dodavanjem veće vrijednosti aktivnostima povezanim s ribolovom i diversifikacija ostalih povezanih sektora, čime se proširuju mogućnosti za ostvarivanje prihoda i zapošljavanje,
- omogućavanje kolektivnog i strateškog razmišljanja ribolovnih zajednica pri oblikovanju vlastite gospodarske budućnosti,
- bolja informiranost ribolovnih zajednica o očuvanju i zaštiti okoliša, prirode i bioraznolikosti kako bi se uključile u zaštitu resursa, veća otpornosti i manja osjetljivost.

Proračun

22 298 877 EUR

Doprinos EU-a: 18 954 045 EUR

5. Stavljanje na tržište i prerada

Što?

- U prerađivačkoj industriji postoji tradicija i uhodano domaće tržište svježih ribe i školjaka. Hrvatska je uspostavila redovne prodajne kanale prema tržištima EU-a. Međutim, trenutačno nema dovoljno proizvoda s visokom dodanom vrijednošću, a ograničena je i tržišna infrastruktura.

Cilj OP-a

- promicanje i uspostava organizacija proizvođača u Hrvatskoj i njihovih planova za proizvodnju i oglašavanje kojima se promiče konkurentno restrukturiranje sektora ribarstva i akvakulture,
- iskorištavanje velikog potencijala za stavljanje na tržište i brendiranje ribljih proizvoda visoke kvalitete,
- uspostava novih i boljih proizvodnih procesa i sustava upravljanja,
- snažnije veze s istraživačkim institucijama i transfer tehnologija radi promicanja inovacija.

Ključni rezultat

- bolja tržišna organizacija proizvoda ribarstva zahvaljujući uspostavi prvih organizacija proizvođača,
- veća ponuda ribljih proizvoda visoke kvalitete na tržištu, čime se otvaraju pristupačnija i nova tržišta, te poticanje konkurentnosti proizvođača uspostavom organizacija proizvođača,
- unaprjeđenje kapaciteta za hlađenje/skladištenje u svrhu poboljšanja učinkovitosti, zdravlja i sigurnosti te kvalitete proizvoda.

Proračun

54 013 529 EUR

Doprinos EU-a: 40 617 938 EUR

6. Integrirana pomorska politika (IPP)

Što?

- Jasnoća, transparentnost i krajobrazna raznolikost za Jadransko more i utvrđena područja obuhvaćena mrežom Natura 2000.
- Rute za pomorski promet obuhvaćene europskom prometnom mrežom i visoki standardi pomorske sigurnosti.
- Nedostatak znanja potrebnog za donošenje mjera za postizanje ciljeva definiranih Strategijom upravljanja morskim okolišem i obalnim područjem.

Cilj OP-a

- promicanje zaštite morskog okoliša i održive upotrebe morskih i obalnih resursa, s posebnim naglaskom na mreži Natura 2000 i ostalim morskim zaštićenim područjima,
- obnavljanje ravnoteže između ljudskih aktivnosti i prirodnih resursa u morskom i obalnom okolišu te upoznavanje s aktivnostima u svrhu smanjenja onečišćenja te sprječavanja i ublažavanja prirodnih i ljudskih opasnosti.

Ključni rezultati

- provedba mjera u okviru Okvirne direktive o pomorskoj strategiji na Jadranskom moru,
- bolja saznanja o morskom okolišu, s posebnim naglaskom na razvoju dijela zajedničkog okruženja za razmjenu informacija (engl. *Common Information Sharing Environment*, CISE) radi nadzora pomorskog područja EU-a,
- uspostava sustava praćenja unosa energije u morskom okolišu.

Proračun

1000 EUR

Doprinos EU-a: 1 333 344 EUR

Pojednostavnjenje

Postoje veliki planovi za smanjenje administrativnog opterećenja korisnika, uključujući ažuriranje softvera za podnošenje i obradu prijave elektroničkim putem. Korisnici će imati koristi i od planiranih smjernica za provedbu te od osposobljavanja za nabavu pri ulaganjima.

Provest će se rješenja u području e-upravljanja, čime će se znatno smanjiti popratna dokumentacija uz prijave potencijalnih korisnika.

Sinergije

S pomoću financiranja iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) i Europskog fonda za pomorstvo i ribarstvo Hrvatska će provesti lokalni razvoj pod vodstvom zajednice u područjima ribarstva. Sredstvima EPFRR-a pridonijet će se i poboljšanju poduzetničke klime sektora, energetske učinkovitosti aktivnosti ribarstva i akvakulture te zaštiti okoliša područja ribarstva.

Aktivnosti sinergije planirane su u okviru Europskog sustava nadzora granica (engl. European Border Surveillance System, EUROSUR), mreže za razmjenu informacija radi boljeg upravljanja vanjskim granicama Europe.

Sinergije su utvrđene u okviru EFPR-a, programa LIFE i Obzor 2020., a njihov je cilj promicanje ribarstva i akvakulture koji su inovativni, konkurentni i utemeljeni na znanju, uključujući pripadajuću preradu.

Uspješne priče

Uzgoj školjaka u porastu. Samo dvije i pol godine nakon pristupanja Hrvatske EU-u u 26 projekata u području akvakulture uloženo je 5 010 000 EUR (3,75 milijuna EUR doprinosa EU-a i 1,25 milijuna EUR nacionalnog doprinosa). Potencijalni korisnici bili su prije svega zainteresirani za uzgoj školjaka.

Pristup novim tržištima i lakši izvoz nakon pristupanja Hrvatske EU-u. Tijekom posljednjih pet godina prosječno 50 % ukupne proizvodnje lubina plasirano je na lokalno tržište, dok je ostatak plasiran na tržište EU-a i izvezen. Prije pristupanja Hrvatske EU-u izvoz je ograničavan bescarinskim kvotama. Tijekom posljednjih pet godina došlo je i do porasta izvoza komarče.

Održivo iskorištavanje ribolovnih resursa ne na štetu ribara. Ukupno 115 korisnika dobilo je u 2015. potpore u iznosu od 1 072 226 EUR (804 554 EUR doprinosa EU-a i 267 672 EUR nacionalnog doprinosa) za privremenu obustavu ribolovne aktivnosti.

Više informacija

• Web-mjesto Europske komisije o ribarstvu

• Višegodišnji nacionalni plan za akvakulturu

• Europski fond za pomorstvo i ribarstvo

• Nacionalno web-mjesto